

PROVINCIALE COMMISSIE LEEFOMGEVING (PCL)

JAARPROGRAMMA 2014

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave 2

1. **Inleiding** 3

2. **Aanpak 2014** 4

3. **Jaarprogramma 2014** 5

1. **Totstandkoming jaarprogramma**

2. **Adviesonderwerpen 2014**

4. **Activiteiten** 7

5. **Planning** 8

Bijlagen 9

1. **Samenstelling PCL, mei 2014**

2. **Bereikbaarheid**

1. INLEIDING

De PCL

De Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL) adviseert Gedeputeerde Staten (GS) en Provinciale Staten (PS) op strategische en integrale wijze over het beleid op het brede terrein van de leefomgeving. De PCL adviseert bij voorkeur aan het begin van de beleidsontwikkeling, wanneer er nog inhoudelijke keuzes gemaakt moeten worden. De commissie kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen.

De PCL is een onafhankelijke adviescommissie. De leden zijn deels afkomstig uit de wetenschappelijke wereld, deels uit de praktijk van maatschappelijke organisaties. De commissie is ingesteld door GS en PS en op 31 maart 2009 geïnstalleerd door de toenmalige Commissaris van de Koningin. De PCL heeft een wettelijke basis in de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer.

Samenstelling PCL en secretariaat

De commissie bestaat uit negen leden, inclusief de voorzitter. Zij hebben zitting op basis van hun deskundigheid op het werkteerrein van de commissie. De voorzitter van de PCL is Bram van de Klundert.

Het secretariaat maakt om praktische redenen deel uit van de provinciale organisatie. Vanwege de onafhankelijkheid heeft de provincie ervoor gekozen om het secretariaat onderdeel te laten zijn van de afdeling Bestuurs- en Directie Ondersteuning (BDO) en niet van een vakafdeling die zich met de leefomgeving bezighoudt. Het secretariaat bestaat uit een secretaris en een ondersteuner. Zie bijlage 1 voor de namen van de leden van de PCL en de medewerkers van het secretariaat.

Missie en taakopvatting

De PCL heeft als missie om een belangrijke bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het provinciale beleid voor de leefomgeving. Zij doet dit door haar visie te geven op zowel inhoudelijke vraagstukken als op processen, door onderbelichte punten naar voren te halen, kansen en bedreigingen te signaleren en door verbanden te leggen tussen verschillende thema's (bevorderen integraliteit). Daarnaast stimuleert de PCL de inhoudelijke discussie door gesprekken met GS en PS en het organiseren van discussiebijeenkomsten.

Vergaderfrequentie

De PCL komt eenmaal in de zes weken bijeen. Grotere adviesonderwerpen worden voorbereid in tijdelijke werkgroepen.

2. AANPAK 2014

De PCL streeft in 2014 naar het uitbrengen van een beperkt aantal kwalitatief goede adviezen over voor de Provincie belangrijke strategische vraagstukken. Vaker dan in het verleden zal de PCL bij de voorbereiding van de adviezen naast de inzet van de eigen kennis en ervaring ook externe deskundigheid inschakelen.

Daarnaast streeft de PCL naar een goede gedachtewisseling met GS en PS over de adviezen. De commissie vindt het belangrijk om met GS en PS te spreken over het hoe, wat, waarom van een advies en om praktische handvaten aan te reiken. Deze gedachtewisseling kan plaatsvinden tijdens een door de PCL georganiseerde presentatie, informeel gesprek, expertmeeting of excursie.

Ook is de PCL bereid om een inhoudelijke bijdrage te leveren aan door de Provincie georganiseerde bijeenkomsten of activiteiten. Hierbij blijft de inhoudelijke kwaliteit van de adviezen voor de PCL centraal staan.

3. JAARPROGRAMMA 2014

3.1. Totstandkoming jaarprogramma

Bij het opstellen van het jaarprogramma 2014 is de PCL gestart met een inventarisatie van mogelijke adviesonderwerpen binnen de PCL en bij provinciale (beleids)medewerkers.

Op basis hiervan heeft de PCL een concept jaarprogramma opgesteld dat is besproken met het MT-Beleid van de Provincie, PS en GS. In het onderstaande definitieve jaarprogramma zijn de reacties waar mogelijk verwerkt.

3.2. Adviesonderwerpen 2014

1. Ondernemerschap op het gebied van duurzame energie in relatie tot Netwerksamenleving

Er is steeds meer sprake van een netwerksamenleving en van een groeiend zelf-organiserend vermogen van 'zelfstandigen', los van instituties (zie o.a. Trendrede 2013, rapport De Energieke Samenleving, PBL 2011 en Advies Loslaten in vertrouwen, ROB 2012). Een goed voorbeeld van deze ontwikkeling is te zien op het gebied van duurzame energie. Er zijn in de provincie Utrecht veel particulieren, bedrijven en organisaties die initiatieven nemen op dit terrein (zonne-energie, windmolens, KWO-systemen, energiebesparing etc.). Vanuit het oogpunt van actief burgerschap en van een duurzame energievoorziening in de provincie is dit gunstig. In de praktijk doen zich echter ook knelpunten voor bij de inpassing in de omgeving (zowel ruimtelijk als qua draagvlak), bij het voldoen aan regelgeving en bij de financiering.

De PCL wil advies uitbrengen over de vraag welke rol de provincie het best kan vervullen bij het bevorderen van een duurzame energievoorziening en hoe zij hierbij kan samenwerken in een netwerk met andere organisaties en burgers.

2. Toekomst Veenweidegebieden

De veenweidegebieden in westelijk Nederland kampen met een doorlopend proces van bodemdaling door ontwatering. De gebieden zijn vooral in gebruik door de melkveehouderij. Hiervoor wordt het waterpeil kunstmatig laag gehouden. Het lage waterpeil leidt echter tot veenoxidatie en bodemdaling, waardoor het waterpeil weer verder verlaagd moet worden. De bodem daalt in de westelijke veenweiden gemiddeld een centimeter per jaar. Het waterbeheer wordt hierdoor steeds ingewikkelder en duurder en bij voortgaande peilverlaging verdwijnt uiteindelijk de veenbodem. Daarnaast verzakken woningen, gebouwen, rioleringen en wegen. Bij de oxidatie van het veen komt bovendien CO₂ vrij, wat bijdraagt aan het broeikas-effect.

Het dilemma is dat het lage grondwaterpeil samenhangt met het huidige grondgebruik door de melkveehouderij en met het huidige veenweidelandschap van weidse vergezichten met koeien, water, wolven en gras.

Om daling van de bodem terug te dringen zou functieverandering (bijvoorbeeld in natuur) een oplossing kunnen zijn, maar dat heeft maatschappelijke consequenties en brengt ook kosten (waaronder planschadeclaims) met zich mee. Met technische oplossingen (onderwaterdrainage) kan functieverandering uitgesteld worden, maar dit gaat gepaard met hoge kosten.

De provincie Utrecht is op dit moment samen met de provincie Zuid-Holland en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) bezig met een toekomstverkenning naar de bodemdaling. Daarnaast bereidt het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) samen met de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) een onderzoek voor dat naar verwachting eind 2014 klaar is. De PCL zal deze projecten volgen en er met haar advies op reageren.

Belangrijke vragen zijn: Hoe organiseer je dit complexe bestuurlijke en maatschappelijke traject, op welke momenten moeten keuzen gemaakt worden en hoe financieer je een eventuele functieverandering?

3. Omgevingswet en rol Provincie, gecombineerd met bodem-, water- en milieubeleid

In de Omgevingswet worden vele wetten en regelingen voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving gebundeld. De doelen hiervan zijn het versnellen en verbeteren van de besluitvorming, de integratie van plannen en toetsingskaders, het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte en het doelmatig uitvoeren van onderzoek.

Ook de beleidsontwikkeling voor de fysieke leefomgeving verandert. Er komt op provinciaal niveau één Omgevingsvisie in plaats van vijf wettelijke sectorale plannen (de structuurvisie voor de ruimtelijke ordening, het waterplan, het milieubeleidsplan, het verkeers- en vervoersplan en het natuurbeleidplan). Ook komt er één gebiedsdekkende Omgevingsverordening. De Omgevingswet zal naar verwachting in 2018 in werking treden. Medio 2014 gaat het wetsvoorstel Omgevingswet naar de Tweede Kamer.

In 2013 heeft de PCL een eerste advies uitgebracht over de Omgevingswet: "Inspelen op de nieuwe Omgevingswet." De PCL gaf in dit advies aan hoe de provincie al in 2014 kan voorsorteren op de komst van de Omgevingswet. In een vervolgadvisie wil de PCL verder inzoomen op de vraag hoe de provincie de instrumenten uit de Omgevingswet kan inzetten voor het bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving en wat dit betekent voor de rol van de provincie in relatie tot andere partijen.

In reactie op het eerste PCL advies hebben GS de PCL om een vervolgadvisie gevraagd op twee punten:

- Ruimte voor regionaal maatwerk en flexibiliteit

Hoe kunnen maatwerk en flexibiliteit worden ingevuld op een zodanige wijze dat er ruimte is voor nieuwe ontwikkelingen zonder dat dit ten koste gaat van natuur- en milieukwaliteit?

- Optimale maatschappelijke participatie

De PCL beveelt aan om te werken aan een optimale maatschappelijke participatie vanuit de netwerksamenleving. GS zijn geïnteresseerd in een nadere uitwerking en concretisering in relatie tot de Omgevingswet, waarbij ook een link wordt gelegd met de drie rollen die de provincie nu heeft: participeren, reguleren en stimuleren (zie Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2038).

De PCL zal in haar vervolgadvisie ingaan op deze twee vraagstukken.

4. Transitie in wonen en werken

Het wonen en werken maken een transformatie door. Het tegemoetkomen aan de woningbehoefte moet vooral binnenstedelijk gebeuren. Dit stelt eisen aan de kwaliteit van de leefomgeving (groen, leefbaarheid/welzijn, lucht- en geluidskwaliteit, klimaatbestendigheid). Op het gebied van werken en winkelen is er sprake van een steeds verdergaande digitalisering die ruimtelijke gevolgen heeft.

De PCL wil de lange termijn ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken verkennen en de relatie leggen met een duurzame, gezonde en veilige woon- en werkomgeving. Hierbij zal de PCL aandachtspunten voor het beleid van de provincie formuleren, rekening houdend met de verantwoordelijkheid van de gemeenten op dit terrein. De toekomstige inrichting van de A12-zone kan hierbij mogelijk een interessante case vormen.

4. ACTIVITEITEN

Bijeenkomsten en werkbezoeken

De PCL zal in 2014 in relatie tot de adviesonderwerpen de volgende activiteiten ontplooiën:

- Expertmeeting over de Omgevingswet, waarbij een afvaardiging van GS en PS uitgenodigd zal worden
- Bijdrage aan Inspiratiebijeenkomst GS over Duurzame Energie
- Discussiebijeenkomst en/of werkbezoek aan de Veenweidegebieden, met PS
- Ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan brengt de PCL in 2014 een werkbezoek aan de integrale gebiedsontwikkeling in het Grenspark Kempen-Broek in Limburg

De PCL zal haar adviezen presenteren in de Statencommissie Ruimte, Groen en Water (RGW) en naar behoefte ook aan GS.

Overleg

De PCL zal in 2014 enkele keren overleg voeren met gedeputeerde Krol over de adviezen en overige activiteiten. Daarnaast zal zij overleg voeren met het MT, GS en PS over het jaarprogramma 2015.

Evaluatie

Omdat de PCL in 2014 vijf jaar bestaat zal zij een opdracht verstrekken aan een extern bureau voor een evaluatie van de adviesrol en de opzet van de PCL.

De volgende twee vragen zullen centraal staan in deze evaluatie:

- In hoeverre voldoet de huidige **adviesrol** van de PCL aan de huidige en toekomstige adviesbehoefte van de provincie op het terrein van de kwaliteit van de leefomgeving?
- Past de huidige **opzet** (samenstelling commissie, achtergrond leden) van de PCL bij de doelstellingen uit het Instellingsbesluit en is deze ook passend voor de komende jaren?

Het onderzoek zal uitgevoerd worden door middel van documentenanalyse en door gesprekken met voorzitter, leden en secretaris van de PCL en met bestuurders, management en medewerkers van de provincie.

5. PLANNING

Periode	Adviezen
Januari - Juli	Ondernemerschap op het gebied van duurzame energie in relatie tot de netwerksamenleving Toekomst Veenweidegebieden
September - December	Omgevingswet en rol provincie, incl. bodem-, water- en milieubeleid (plus expertmeeting) Transities in wonen en werken

BIJLAGE 1:

SAMENSTELLING PROVINCIALE COMMISSIE LEEFOMGEVING (PCL), MEI 2014

Kring	Naam	Organisatie/functie
Utrechtse gemeenten	Dhr. M. van de Groep	Burgemeester Gemeente Bunschoten
Bedrijfsleven/Economische ontwikkelingen	Vacature	
Waterbeheerders	Dhr. G.P.Beugelink	Hoogheemraad, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en Senior beleidsmedewerker Water en Ruimte, Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Bilthoven
Landbouworganisaties	Dhr. H. Veldhuizen (lid PCL tot 12-5-2014)	Agrarisch ondernemer
Recreatie organisaties	Dhr. Ing. J.A.G.W. Droogers	Regiomanager Public Affairs regio West, ANWB
Milieu en natuurbeschermingsorganisaties	Dhr. Ir. J.A.C. Hogenboom	Directeur Natuur- en Milieufederatie Utrecht
Planbureaus ruimtelijke ordening, gezonde en duurzame gebiedsontwikkeling, milieu en natuur	Dhr. Dr. L. van Bree	Senior beleidsonderzoeker, Planbureau voor de Leefomgeving, Bilthoven
Universitaire kring	Dhr. Prof. Dr. O. Atzema	Hoogleraar Economische Geografie, Universiteit Utrecht
Ruimtelijke Ordening, Milieu, Natuur	Dhr. Drs. A.F. van de Klundert	Directeur Waddenfonds

Voorzitter:

Dhr. Drs. A.F. van de Klundert

Secretariaat:

Secretaris: Mw. Drs. J.E.H. van der Heijde, tel. 030-2582449

Beleidsondersteuner: Mw. Drs. D.N. Nunumete, tel 030-2582146

Provincie Utrecht, afd. Bestuur- en Directie Ondersteuning (BDO)

E-mail: PCL@provincie-utrecht.nl

BIJLAGE 2:

BEREIKBAARHEID

Het secretariaat van de PCL is onderdeel van de afdeling Bestuurs- en Directie Ondersteuning (BDO), team Bestuur en Internationaal (BIN) van de Provincie Utrecht.

Secretaris: Drs. J.E.H. van der Heijde

Telefoon: 030-2582449

E-mail: josefine.van.der.heijde@provincie-utrecht.nl

Beleidsondersteuner PCL: Drs. D.N. Nunumete

Telefoon: 030-2582146

E-mail: daphne.nunumete@provincie-utrecht.nl

Bezoekadres: Archimedeslaan 6, Utrecht

Postadres: Postbus 80300, 3508 TH Utrecht

E-mailadres: PCL@provincie-utrecht.nl

Website: www.provincie-utrecht.nl/pcl

Op de webpagina van de PCL staan de agenda's, verslagen en adviezen

PCL Provinciale Commissie Leefomgeving

Postbus 80300

3508 TH Utrecht

E: pcl@provincie-utrecht.nl

T: 030-2582449

www.provincie-utrecht.nl/pcl

Niets van deze uitgave mag worden veelevoudigd, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming [MMC]